

הדרקון לוחם בבודהא

3,000,000 איש טובנו את גלגליה הפני... לוח העתיקים. הלאמים ערכו תהלוכות חגיגיות, תופים בתופים, חצצרו בחצוצרות שאורכן 5 מטרים, התזו מים קדושים על המאמינים. כך קיבל העם הטיבטי את הב- שורה כי צבאו של מאו צ'ונג, הכהן הגדול של מארכס באסיה המזרחית, פלש לארצו הקדושה של בודהא ונמצא במרחק של 600 ק"מ מלאסא הבירה.

המכשולים שעמדו בדרכו של הגנרל הקומוניסטי ליו פו צ'נג ("הדרקון בעל העין האחת"), מלבד החוצצרות הקדושות של בודהא: 10,000 חיילי הפאציפיסטיים של הדאלאי-לאמה בן ה-16 ("העולם הזה" 678), וההרים העצומים של "גג העולם". לפי כל הסימנים היתה התנגדותם של ההר-רים חזקה יותר.

שכן חדש. באותה שעה התהלך באר-מונו אשר בניידלהי אדם עצבני: מנהיגה נמוך-הקומה ואציל-הפנים של היבשת ההודית. מאז פסע ג'אוואהארלאל ניהרו את פסיו-עותיו הראשונות ידע: ההרים שבצפון הם חומת-המגן של הודו, ולפתע השתנתה תמונת העולם: ההרים אשר בצפון עומי-דים להיות (אחרי שהשכן החדש יסלול כבי-שים ויקים שדות-תעופה) סכין בגבה של הודו.

בין לילה שכח מתגנדי-האלימות הגדול, תלמידו של גאנדי, את כל נסיונותיו האי-דיאלטיים לפשר בין טרומו וסטאלי, בין מאו ומאק-אתור. ניהרו חגר את החרב: כחות "עצמאיים", שהתארגנו בשטח הודו, פלשו לתוך ניפאל, מדינת-החיץ בין טיבט והודו, כדי למגר את ממשלתה (הריאק-

החלון עד שצעקו לו מלמטה: "הארי, הסי-תלק משם!" אין זו הפעם הראשונה בהיס-טוריה של ארצות הברית שהתנקשו בחיי הנשיא. מתוך 32 הנשיאים נרצחו שלושה ונגד שלושה אחרים (ביניהם פרנקלין רוז-וולט) נעשו נסיונות רצח.

לא רוצים בנתינות ארה"ב. ה-מקרה הזה הזכיר לאמריקאים ולעולם ש-פוארטו-ריקו קיימת, שהיא היתה מושבה אמריקנית ועומדת עתה להיעשות אמה ממדינות אמריקה ושתושביה אינם חפצים בכך.

בפוארטו-ריקו עצמה, לפני כשבועיים, נכנסה מכונית ירוקה לרחבה המוצלת בעצי-תמר, שלפני סאן ג'ואן פורטלאצה — הוא הבית העתיק בן 300 שנה, משכן המושל לואי מונו מרין. מתוך המכונית התפרצו ששה חברי התנועה הלאומנית עזת הנפש. מוזיינים באקדחים, רובים ומ-כונת ירייה רצו אל כניסת הארמון. כש-הוא קורא: "תחי פוארטו-ריקו החופשית" פלט אחד מהם צרור תועה מתת-המקלע שלו. השומרים שעל הגגות, המרפסות וב-חלונות שטפו את המתקיפים באש.

עוד צרור. אבק ורסיסים נתזו מן הקירות הספרדיים הישנים שספגו בהם הכדורים. אחד המתקיפים הגיע עד המרפסת ונפל נקוב כדורים. אחד נסגע תריסר פע-מים וגאנח: "אני כבר מת. בבקשה, אל תירו בי יותר", התשובה היתה צרור נוסף. ארבעה מתוך ששת המתקיפים הלאומנים נהרגו, אחד נפצע קשה והששי נלקח בשבי.

זה היה האות הראשון להתפרעות ב-מושבה האמריקאית הקטנה (3,435 מילים

פרדו אלביזו קמפוס במקום פרחים, כדורים.

צינונית) ולספח אותה (למעשה) למדינת הקונגרס ההודי. גם אלמלא נכשל לבסוף המרד ההודי בניפאל, תהיה הודו, במקרה של סיכסוך עם סין, הסרת-ישוע. אם יצליח מאו צ'ונג להתבסס בשנים הקרובות בטיבט, יאבד הסיכוי האחרון של הודו להיות למעצמה שבידה התכונה, ואורת המנהיגות האסיא-תית תיפול על שכמו הרחב של בן-האיכר בפייפינג.

הרדיו מוזי המלפון. מאו צ'ונג עצמו שלח רק מבטים חטופים במפת גבולו המערבי. הוא היה טרוד במפת הצפון. נסי יונו להבהיל את האמריקאים באימים של התערבות בצאיית בקוריא נכשלו. נשארה לו רק הברירה לצאת למלחמה גלויה, שת-היה אולי למלחמת-עולם. בשעה שרדיו טוקיו שידר הודעת-נצחון צהולות (כדרכו של מאק-אתור מאו), פעל בשקט קו הסי-לפון בין ארמון-הקיסר בפייפינג והקרקמלין. העולם כולו עצם את נשימתו וניסה לה-אזין מבעד חור המנעול...

נחירה של עצמאות הנשיא הארי טרומן, גנר בבליי-הילי ב-השיגטון מאו החלו בתקון הבית הלבן הנמשך שנתיים, שמש מטרה לשני לאומנים פוארטו-ריקנים שנסו להתקש-בחיים. שומ-ריו המזוינים, נושאי התת-מקלעים, הדפו את ההתנקשות, כשהנשיא הלבוש בתחת-נים בלבד נראה מצויץ בסקרנות מבעד

1916 להרווד וחזר לפוארטו-ריקו מלא רגשות מרים, שצבר בימי שרותו במלחמת העולם הראשונה בחטיבה כושית פוארטו-ריקנית, בצבא ארה"ב.

הוא הקים את התנועה הלאומנית (לפי הערכה 1000 חברים) בשנות העשרים והיה עובר בכפרים הפוארטו-ריקנים לבוש גלימה. אחרי בקור הנשיא רוזבלט קרא: "מוגי לבי, הייתם צריכים לקבל את פניו בכדורים במקום פרחים." ב-1936 התקיף אחד מא-נשיו את מפקד משטרת האי והרגו. אלביזו נאסר אחרי הרצח באשמת נסיון לקשור מרד כדי להפיל את השלטון האמריקאי בפוארטו ריקו. הוא נדון לעשר שנות מאסר בבית הסוהר הפדרלי באטלנטה.

נגנסטריום מטורף. כשחזר לארצו ב-1947 ראה שאיבד את מעמדו הקודם. הוא הקדיש זמן רב לתעמולה והטיף דב-רים מרים לאנשיו, בביתו של בלנקה קנלס טורסולה, — בן דודו של המתקיף שנהרג על מדרגות בית בליירלי. רוב הפוארטו ריקנים מבינים שעצמאות תגרוור אחריה אבדן יתרונות כלכליים — מכס ותמיכות — שפירושו אבוד-לדעת מבחינה כלכלית. בשנים הקודמות השיגה פוארטו ריקו יותר ויותר שלטון עצמי. לפני שנתיים בחרו מושל משלהם בפעם ראשונה, לפני שבוע התכוננו יושבי האי לערוך רשום למשאל-עם שיסלול את הדרך לקונסטיטוציה עצ-מאית.

נסיון ההתנקשות בנשיא טרומן גרם לפעולה מידית של מונו מרין. הוא אמר "זהו נגנסטריום מטורף", וצוה ללכוד את אלביזו בכל מחיר. המשטרה השליכה פצ-צות מדמיעות למפקדתו המבוצרת של אלביזו שנופף מגבת לבנה מלוכלכת קשורה למוט מטאטא. זה היה אות הכניעה.

באותו יום עמד בתחנת המשטרה אלביזו קמפוס ששערו כבר הלבין, ובעינים בוערות קרא: "האומה לובשת עתה את דמותה הנעלה והמזהירה".

מונו מרין ציין בפכתון את, "מותם חסר התועלת" של 31 פוארטו-ריקנים ואמר: "ממשלה המיסודת על בחירות דמוקרטיות אי אפשר להפיל". המושל הסביר: אל אל-ביזו קמפוס ואנשיו קשי העורף, הצטרפו רק הקומוניסטים המוכנים תמיד לעורר מהומות.

אלביזו קמפוס עצמו צפוי משפט באשמת נסיון לרצח והתקוממות נגד הממ-שלה הפוארטו-ריקנית.

בסוף השבוע חזר השקט לאי והפוארטו ריקנים הראו מהי דעתם האמתית על הסי-רוויזם הלאומני של אלביזו:

מספר גדול של אנשים, יותר מאשר בבחירות ב-1948, בא להרשם לקראת ההצ-בעה על קונסטיטוציה שתאשר שלטון עצמי אבל תשמור על זכויות ויתרונות כאזרחי ארצות-הברית.

השניים שזכו

כשנפטר בשנת 1896 בשטוקהולם ממציא הדינאמיט, אלפרד ברהגארד נובל, הרגיש כנראה במוסר כליות על שתרם את תרומתו למדע ההשמדה. לכן השאיר אחריו קרן מיוחדת, קרן פרסי נובל, ואת הרבית שה-נתיב שהיא נושאת מחלקים מדי שנה בשנה בין האנשים שתרמו את התרומה הגדולה ביותר בשנה הפיסיקה, כימיה, פיזיולוגיה ורפואה לאדם שכתב את היצירה הספרו-תית הטובה ביותר, ואיש שנתן את התרומה החשובה ביותר לשלום העולם.

את מקבלי הפרסים לספרות קובעת האקדמיה בשטוקהולם. בשנה שעברה לא יכלו החברים להגיע לכלל דעה אחת בקשר למתן הפרס. השנה החליטה האקדמיה למ-סור את הפרס, ערך 8000 ל"י עבור שנת 1950 לברטראנד ראסל, פילוסוף אנגלי בן 78, מי שהיה פאציפיסט ועתה טוען שיש "להשליך פצצות אטומיות על רוסיה לפני שהם ישליכו אותן עלינו". באותה ישיבה גמרה אומר האקדמיה לתת את הפרס עבור השנה שעברה לסופר האמריקאי הידוע, וייליאם פולקנר, 53, יליד ניו-אלנבי, מדינת מיזורי, פולקנר בן הדרום נחשב בעיני רבים לאיש הריאקציה. הוא אינו חושש לתאר את החיים כמות שהוא רואה אותם, והוא רואה בעיקר מעשי רצח, אונס, ניאוף, פשע, סגנונו המשופע, משפטי הארוכים והמסובכים, הציוויים, השפיעו על "אסכולת הדרום" הראליסטית בספרות האמריקאית.

איש בא בלי יזיה

לא כמו כוכבים סנסציוניים באמנות, עשה לנס דוסור את דרכו במוסיקה בלי פרס ראשון. הוא לא מלא כרנע האחרון את מקומו של הפסנתרן המפורסם שחלה. לא גילה אותו פרופסור בעל בלורית, ש-גודמן ליד ביתו בליל גשם ושמע צלילו מוסיקה בוקעים מהחלון... ארבע פעמים נסע דוסור לתחרויות בין לאומיות לפסנ-תרנים בארצות שונות ותמיד קיבל את הפרס הרביעי. אך העולם המוסיקאלי כולו

הפסנתרן לנס דוסור במקום הוותמת, חתימה.

יודע כיום להעריך את הפסנתרן בעל היכולת הענקית הזה — פאר המוסיקה הוירטואוזית של אנגליה.

בשדה התעופה בלוד, בשבוע שעבר, נסתבר כי אין לפסנתרן יזיה ישראלית. הפקידה בקונסוליה הישראלית בלונדון התי-ליפה את החתומות ובמקום אישור לויזיה אישרה לו את... חתימתו. אמר הפקיד בלוד לפסנתרן: "יפה מאד, מר דוסור, אני רואה, כי מאשיים כאן את חתימתך אולם היכן הויזיה שלך?" דוסור לא ידע מה להשיב והענין עורר חשד. שאלוהו: "ומה אתה עושה, מר דוסור?" "ללום" היתה התשובה. "אני פורט קצת על הפסנתר...". "הקצת" הזה — כפי שנכתבו בקונצרט שלו — היה לא פחות מהקונצרטו הכביר בסי במול מגור לברהמס. שבע שנים עמל הפסנתרן האנגלי על היצירה הזאת. בארץ נודע לו כי יהיה עליו לנגנה לא פחות מ-10 פעמים. הוא חיך מתוך סיפוק מיוחד ואמר: "הרי זה מצוין... אולי בפעם העשירי-רית אוציא בכל זאת משהו מהקונצרטו". ושוב — "משהו" של לנס דוסור בקונצרט הראשון היה הישג פסנתרני-וירטואוזי ומו-סיקלי, שזעזע את כל "מי שמכין בעניינים".

הנערה והפלא

אסתר אדירי, הפסנתרנית בת ה-16, קב-עה כשילש מתכנית הרסיטל שלה (מוזיאון ת"א יום ד' הבא) לקומפוזיטורים יהודים, וזוהי העזה מצידה של פסנתרנית צעירה, שדרכה עודנה לפניה. מאחר שהקהל הי-הודי היודע בדרך כלל להגנים ביחס לדב-רים "משלנו", איננו מתיחס עדיין בהערצה לקומפוזיטור היהודי. הדבר מראה על התי-קדמות שתלה בעשר השנים האחרונות; בימים נאשר עשתה אסתר הצעירה את צעדיה הראשונים במוסיקה, (אסיר-דים של ציריך...)

חולמים על קריירה וירטואוזית של לדיניה (זה מתחיל מלבניה ובגנה ונגמר בחיפית הילד על הבמה "ולתוך הזרועות" של מחי-אות הכפיים). בדרך כלל, (לא רק בארץ) עוברים "ילדי הפלא" תהליך התבגרות מוזה, כאשר הפלא נמוז והילד נשאר נלכדו ועל פרשת דרכים, אכן, אסתר אדירי איננה שייכת לסוג זה. היא הופיעה כילדה, היא ממוסיקה החלופיע גם עתה כנערה (עלידה במוסיקה מתחיל רק עתה), והיא מצוידת לקראת דרכה הארוכה הזאת בכשרון, יכו-לת ורצון לכבוש את האמנות...